

Datum

Yttrande

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2024-1296

Till

E.ON

Inbjudan till samråd om E.ONs nätutvecklingsplan 2025-2034

Sammanfattning

Malmö stad kan konstatera att E.ONs förslag till nätutvecklingsplan verkar vara grundlig och ändamålsenlig i sitt syfte. Utifrån Malmö stads perspektiv rör sig dock planen på en allt för aggregerad nivå för att vara riktigt användbar och som stöd när framtidens Malmö planeras och byggs. Malmö stad ser positivt på att E.ON såväl som Svenska kraftnät tar kliv framåt för att hantera regionens elnätsutmaningar genom framtagna nätutvecklingsplaner. Malmö stad ser att planerna kan utvecklas men att de redan nu kan fungera som en utgångspunkt för fortsatt dialog mellan Malmö stad och regionens nätägare.

Yttrande

Ett leverenssäkert elsystem som är resilient och som har tillräcklig kapacitet för att kunna ansluta nya bostadsområden och företag är oerhört viktigt för en funktionell stad och en fortsatt tillväxt. Malmö stad har tagit fasta på detta genom beslutade mål om ett leveranssäkert elsystem till 2030 som är anpassat för en stor andel lokal och regional förnybar elproduktion (Energistrategi för Malmö 2022–2030). E.ON:s nätutvecklingsplanen är en avgörande del i arbetet att säkerställa detta och Malmö stad tackar därför för möjligheten att lämna synpunkter.

Nedan finns några inledande och övergripande synpunkter på nätutvecklingsplanen, följt av kommenterar för några specifika aspekter per kapitel.

Till att börja med, Malmö stad kan konstatera att E.ONs remissförslag verkar vara grundligt genomförd och ändamålsenlig i sitt syfte. Planen ger information om överföringskapaciteten, förväntad utveckling av överföringskapacitet, planerade investeringar i elnätet och huruvida de åtgärder som planeras för är tillräckliga för att hantera framtidens behov. Utifrån Malmö stads perspektiv är detta värdefull information men där vi samtidigt gör bedömningen att planen rör sig på en allt för

aggregerad nivå för att vara riktigt användbar som ett planeringsverktyg när framtidens Malmö planeras och byggs. Malmö stad hade önskat se en motsvarande men mer detaljerad plan för Skåne eller elområde SE4, vilket Malmö stad uppfattar har särskilda utmaningar. Rimligheten i detta stärks också utav det faktum att cirka en tredjedel av EO.Ns kunder finns i Skåne, vilket beskrivs på sid 24 i planen. Vidare, Malmö stad hade även gärna sett en detaljerad och tidsatt plan för utbyggnad och ombyggnad av elnätet specifikt i Malmö. Detta för att lättare samordna med ny- och ombyggnad av annan infrastruktur och byggnader. Oavsett om investeringar i elnätet berör nya ledningar, ledningsbyte eller nätstationer så påverkar dess genomförande den offentliga miljön.

Energimyndigheten och Svenska Kraftnät beräknar att elbehovet år 2035 når spannet 170–270 TWh/år, att jämföra med 135 TWh år 2023. Elnätets utveckling inverkar givetvis starkt på möjligheterna till en sådan elektrifiering, och sedan elmarknadens avreglering framstår det som centralt att tillvarata de möjligheter till nationell samplanering som återstår. I vilken mån ett remissförfarande kan bidra till samplanering avgörs bland annat av om politiskt styrda remissinstanser ges tillräcklig tid för såväl behandling på tjänstemannanivå samt förankring i nämnder och styrelser. Malmö stad rekommenderar därför E.ON att inför nästa nätutvecklingsplan planera för en remisstid om fyra månader.

I planen konstateras att de identifierade kapacitetsbegränsningarna i Skåne kräver fler åtgärder än de projekt som är planerade, och där systemutredningar kommer att genomföras för Skåne län för att identifiera vilka ytterligare åtgärder som är nödvändiga. Nyligen publicerade Svenska kraftnät (SVK) sin ”Regionala nätutvecklingsplan för södra Sverige under tidsperioden 2036-2045”, som tagits fram i samverkan med E.ON. I denna beskrivs hur stamnätet i södra Sverige ska utvecklas. Malmö stad ser positivt på att samtliga nätägare i regionen nu tar kliv framåt för att hantera regionens elnätsutmaningar och där Malmö stad ser att nätutvecklingsplanerna, och även eventuella ytterligare systemutredningar, blir en viktig utgångspunkt för fortsatt dialog. Malmö stad förutsätter också att få ta del av resultaten från gjorda systemutredningar.

Avsnitt 2.1 Prognos för behovet av överföringseffekt i nätet 2024-2034

I prognosbeskrivningen saknar Malmö stad två perspektiv som är centrala när framtida effektbehov prognosticeras. Det ena är potentialen för minskat effektbehov genom energieffektivisering. Även om många effektiviseringsåtgärder redan är genomförda är det Malmö stads bedömning att det finns möjlighet för ytterligare effektiviseringar på kundsidan, något som saknas resonemang kring i underlaget.

Det andra perspektivet som Malmö stad hade önskat se i prognosen är behovet av laddning av fartyg vid kaj i hamnen och hur detta påverkar behovet av överföringseffekt till hamnarna. E.ON behöver ta hänsyn till och planera för detta kommande behov.

Avsnitt 2.3 Systemets nuvarande förmåga att möta prognosen

Gällande avsnitten ”Analysmetod för kapacitetsbedömning samt ”Kapacitetsläge”, Redovisningen ger en bild av att metoder och inhämtade ingångsdata är relevanta, och det är glädjande att E.ON bedömer att Skånes prognosticerade elproduktion kommer att kunna hanteras av elnätet i och med de förstärkningar som beskrivs i nätutvecklingsplanen. Malmö stad ser däremot det som oroande att konsumtionssidan fortsatt är en utmaning för elnätet, där möjligheten att ansluta ny verksamhet enligt nätutvecklingsplanen är begränsad i vissa delar av Skåne. Malmö stad hade önskat få en mer detaljerad beskrivning av situationen i Malmö stads lokalnät, detta då möjligheten att ansluta nya verksamheter är en avgörande fråga för näringslivet i staden och därmed för stadens möjligheter att fortsatt fungera som en tillväxtmotor i regionen.

Malmö stad har svårt att avgöra om de metoder och datakällor som E.ON använt för att bedöma kapacitetsbehovet i Skåne är korrekta och tillräckliga. Dels på grund av de många osäkerheter som åberopas, dels på grund av redovisningens schematiska och översiktliga karaktär.

Under rubriken ”Flexibilitetsmarknader” beskriver E.ON kunders möjligheter att ansluta exempelvis värmepumpar, reservgeneratorer och batterilager till den lokala flexibilitetsmarknaden via plattformen SWITCH. Malmö stad ser positivt på att möjligheten att delta på plattformen kommuniceras ut via nätutvecklingsplanen, samt att resultatet av utförda tester redovisas tydligt. Speciellt framstår marknaden i Södra Skåne som potentiellt avhjälpande, bland annat eftersom den beskrivs som möjlig att delta i via anslutningspunkter i både regionnät och lokalnät.

Avsnitt 3.1 Företagets tillvägagångssätt vid planering av åtgärder

Under rubriken 'Kundförfrågningar' förklaras hur man ansluter eller ändrar en anslutning. Processen delas upp i flera steg: Anslutningsindikation, Nätutredning (för regionnät), Förstudie, Tillstånd (om nätkoncession behövs), Projektering, Upphandling, Byggnation och Driftsättning. De första stegen kan ta mellan tre och 36 månader. Om Nätutredningen visar att en ny regionnätstation behövs, kan det ta 3–5 år totalt, och om en ny regionnätledning ska byggas kan det ta 5-10 år.

Malmö stad har erfarenhet av processteget Anslutningsindikation för cirka 3 MW batterieffekt på sju fastigheter, där deltagande på E.ON flexibilitetsmarknad har varit

en anledning till installationen. Hittills har Malmö stad upplevt att handläggningen av stadens anslutningsförfrågan inte är särskilt väl integrerad med de i planen beskrivna möjligheterna att ansluta till flexibilitetsmarknaden. Malmö stad har förståelse för att E.ON noggrant behöver analysera hur ett batteri påverkar anslutningens effektbeteende. Detta eftersom faktorer som styr batteriets laddning och urladdning, som marknader för stödtjänster, spotpriser och reglerkraft, inte alltid kopplar till hur mycket kapacitet som finns i det lokala eller regionala elnätet. Å andra sidan präglas elmarknaden med alla dess verksamhetsområden av en stor komplexitet med liten grad av förutsägbarhet inom åtskilliga delar. Det är exempelvis omöjligt för kunden att, på den långa sikt som indikeras av E.ON:s anslutningsprocess, veta hur ett batterilagers i- och urladdning kommer att styras. Det kommer att avgöras av hur de olika marknader som batteriet är anslutet till utvecklas. E.ON anför flexibilitetsmarknaden specifikt som ett sätt att avhjälpa utmaningar i lokalt elnät och på så vis undvika överinvestering. Mot bakgrund av det, och mot den bristande förutsägbarhet som råder kring elmarknaden i stort, vill Malmö stad särskilt trycka på vikten av god guidning från E.ON:s sida. Alternativt att E.ON utvecklar egna metoder avseende analys av en batterianläggnings effektbeteende vid samtidig användning inom ett flertal områden. Allra minst upplevs detta som rimligt vid förfrågningar om anslutning även till E.ON:s flexibilitetsmarknad. God guidning efterfrågas också avseende kvalificeringsprocessen för de batterianläggningar som kunden planerar att bidra med.

Avsnitt 3.2 Planerade investeringar

Malmö stad ser positivt på att nätutvecklingsplanen redovisar enskilda pågående och planerade förstärkningsprojekt i regionnätet. Dock ges inte mottagaren någon bild av vilken förbättring respektive projekt medför avseende överförbar effekt och kapacitet, exempelvis avseende specifika planerade områden och byggnader, samt anläggningar för mikroproduktion och lagring.

I samrådsunderlaget återopas även Projektkollen som ett verktyg för att söka ytterligare information om planerade investeringar (<https://www.eon.se/om-e-on/investeringar/elnaetsinvesteringar/projektkollen>). Malmö stad ser positivt på möjligheten i sig att följa de enskilda projekten, dock identifieras flera möjligheter att göra projektkollen mer användbar. (Nedan kommentarer gäller projekt i Skåne Län / Malmö kommun.)

- Nätutvecklingsplanen listar projekt-ID i första kolumnen, medan listan på projektkollen utgår från gatunamn. (Med vissa undantag, exempelvis de svårtolkade benämningarna "10" och "15".) Detta medger ingen intuitiv koppling mellan de båda redovisningssätten. Projektkollen kunde göras mer

användarvänlig om den baserades på en kartfunktion (GIS), där exempelvis projekt-ID framgick vid platsen för respektive nätinvestering.

- Vid val att nå mer detaljerad information om ett enskilt projekt går det inte att återvända till projekträdet för vald kommun, utan ett komplett nytt besök på Projektkollens hemsida är nödvändig, inklusive omval av kommun. Detta gör Projektkollen onödigt svårnavigerad.
- Respektive projekts utfall i termer av ökad överföringsförmåga framgår inte vilket gör informationen relativt oanvändbar, utöver ungefärlig förväntan om plats och tid för påverkan på offentlig miljö.

3.3 Behov av flexibilitetstjänster och andra resurser

Malmö stad ser positivt på att E.ON redovisar flexibilitetspotentialen avseende effekt och energi i Skåne som helhet. Nätutvecklingsplanen vore dock intressantare för kunder som överväger att ansluta om också något om ersättningsnivåer under de planerade testperioderna redovisades för respektive lokal flexibilitetsmarknad. Exempelvis uppskattade årsintäkter per ansluten MW batterieffekt.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Agnes Wemme